

‘Grasbrok wordt ondergewaardeerd’

Het zelf telen van gras voor grasbrok en het product aan de melkkoeien voeren heeft meer waarde dan analyses doen geloven. Dat stelt Erik Smale van adviesbureau Boerenverstand

ACHTERGROND

Smale hield dinsdagavond een lezing bij de grasdrogerij Ruinerwold. Daar viel zijn boodschap in goede aarde. Smale betoogt namelijk dat gras drogen voor grasbrok en het voeren van deze brokken voor veel melkveehouders interessant is. Interessanter dan het papier aantoot. ‘Ons hele systeem in Nederland is erop gericht om eigen grond beter te benutten. De sojaprijs ging afgelopen jaar omhoog en de prijs van KAS omlaag. Dat maakt het extra interessant om te kijken hoe je, eventueel gedeeltelijk, eiwit op eigen grond kunt telen.’ Volgens de adviseur moet elke veehouder goed in kaart brengen wat hij nodig heeft aan voer en hoe hij zijn land daar goed voor kan inrichten. ‘De meeste melkveehouders hebben geen belang bij alleen maar snelle graskuilen met hoge VEM-waardes. Het doel van de voerwinning is het zo goed mogelijk oogsten van het complete rantsoen voor de verschillende diergroepen.’

Gras laten drogen voor grasbrok heeft daarbij volgens Smale het voordeel dat de graseiwit-samenstelling bijna identiek is aan die van melkeiwit. ‘Soja wordt vaak geroemd als eiwitbron, om dat de samenstelling lijkt op

die van melkeiwit. Vergeten wordt te zeggen dat die van gras bijna identiek is.’

De adviseur rekent voor dat grasbrok gemiddeld zo’n 180-200 gram ruw eiwit (RE) bevat. Soja rond de 400. ‘Je zou op basis van daarvan een 2:0,5-verhouding mogen verwachten. Maar de praktijk leert dat 1 kilo grasbrok wel 0,65 kilo soja kan vervangen.’ Smale wijst melkveehouders erop dat voerleveranciers hen daar vaak niet over voorlichten. ‘De meeste erfbetreders hebben er geen direct belang bij als een boer zijn eigen eiwit verbouwt en beter benut. Wie geen ervaring met grasbrok heeft of er geen belang bij heeft, gaat dit soort zaken niet vertellen.’ De efficiëntere omzetting die niet op papier uitgedrukt wordt is volgens Smale niet het enige punt waarop grasbrok ondergewaardeerd wordt. Ook in de analyses komt grasbrok er volgens hem bekaaid af. Hij duidt dat aan de hand van enkele uitslagen. ‘Een vuistregel is dat de DVE en OEB van graskuil en vers gras opgeteld circa 70 % van het RE-gehalte is. Bij grasbrok ligt dat eigenlijk altijd lager, gemiddeld op 65 procent.’ Een andere afwijking wordt vastgesteld bij het RAS-gehalte en hoe het vertaald wordt naar VEM’s in het product. ‘Een stelregel is dat 10 punten RAS boven de 100 ook 10 punten VEM scheelt. Maar bij grasbrok zie je dat bij een hoger RAS het VEM-gehalte veel sneller daalt.

‘Laboratoria zijn niet goed ingericht op analyse van grasbrok’

De adviseur sprak hierover ook met laboratorium Eurofins, maar er is nog geen duidelijke verklaring gevonden. ‘Het gebruikte NIRS systeem om voer te analyseren is blijkbaar niet goed ingericht op het analyseren van grasbrokken. Dat het niet goed werkt is wel jammer. Maar het belangrijkste is dat melkveehouders die grasbrok telen en voeren, of dit willen gaan doen, hier bewust van zijn.’

BEPERK BEWERKING

Gras drogen voor grasbrok wordt ook met regelmaat gedaan bij een partij gras die dreigt ‘te verzuipen’ of een slechte kwaliteit kuil oplevert. Smale begrijpt dat wel en stelt dat dat ook niet erg is. ‘Denk er alleen aan dat je het aantal bewerkingen zoals kneuzen en schudden beperkt. Omwille van de kosten voor het drogen schudden melkveehouders soms het gras nog een keer extra. Dat kan snel nadelig werken op het proces van brok maken.’ Het waslaagje zorgt tevens voor binding in de brok. ‘Als je die te veel knoeit, zal de brok eerder breken en levert dat meer stof op in de bulk.’ Zelf is Smale voorstander van het bewust telen van gras voor grasbrok. Onder andere om zo ook de bemesting erop af te kunnen stemmen. ‘Wie gras laat drogen

dat schraal bemest is, kan geen hoog RE in de grasbrok verwachten. Ik pleit er juist voor om deze percelen iets beter te bemesten.’ Melkveehouders zonder ervaring met gras drogen raadt de adviseur aan het niet meteen als lokbrok in de melkstal of melkrobot te voeren. ‘Koeien moeten wennen aan de smaak en geur. Sommige dieren blijven het niet lekker vinden. Maar als vervanger van bijvoorbeeld soja in het basisrantsoen werkt het altijd.

